

Kosova dhuron

2021

RAPORT MBI GJENDJEN E FILANTROPISË

°catalyst

me mbështetjen e

 CHARLES STEWART
MOTT FOUNDATION

 Rockefeller
Brothers Fund
Philanthropy for an Interdependent World

Korrik, 2022
Beograd

Përmbajtja

Hyrje	1
Përmbledhje	3
Pasqyrë e praktikave të dhurimit në vitin 2021	5
· Dhurimi total i regjistruar	6
· Temat për dhurim	12
· Struktura e donatorëve	16
· Struktura e pranuesve	18
· Struktura e përfituesve përfundimtarë	21
· Lloji i donacionit	23
Dhurimi nga diaspora	27
Shembuj të dhurimeve të rëndësishme	30
Raportimi mediatik	34
Shtojcë	36
· Metodologjia	36
· Fjalorth	38
· Trendet e dhurimit	40

Raporti mbi gjendjen e filantropisë në Kosovë në vitin 2021 paraqet një raport vjetor unik për nivelin e zhvillimit të dhënies së bamirësisë në Kosovë. Catalyst Balkans filloi të ndjek dhurimin në Kosovë në vitin 2013. Në vitet e fundit ndodhën disa ngjarje që ndikuan në ekosistemin filantropik: së pari, tërmeti në Shqipëri në vitin 2019 dhe më pas kriza e paparë nga pandemia. Duke imponuar sfida serioze në ekonominë e vendit dhe shoqërinë, këto kriza inkurajuan zgjerimin e komunitetit filantropik dhe nivelin e dhurimit. Si rezultat i masave të marra për shkak të pandemisë, Kosova përjetoi recesionin më të madh në një dekadë: PBB-ja pati një rënie prej 7.7% në tremujorin e tretë të vitit 2020. Përkundër sfidave të një viti më parë, ekonomia e Kosovës u rimëkëmb në vitin pasardhës, pasi PBB-ja e vendit u rrit për 14.5% në vitin 2021¹, ndërsa pagat mesatare janë rritur për 18 euro². Në kushtet e heqjes së kufizimeve, përmirësimit të ekonomisë, si dhe përshtatjes së shoqërisë me kushtet e pas-pandemisë, është interesant të analizohet se në çfarë mase komuniteti filantropik i ka shoqëruar këto ndryshime. Në këtë kuptim, ky raport mund të shërbejë si një bazë e mirë për të analizuar ndikimin e krizës së COVID-19 në ekosistemin filantropik.

Nga një këndvështrim krahasues, ky raport ofron një pasqyrë unike të dhurimit në Kosovë, e cila i shtohet konkluzioneve të hulumtimeve të tjera të bëra në këtë temë. Në këtë kuptim, sipas vlerësimeve të fundit të Fondacionit Charity Aid (CAF), në listën botërore të dhurimit, Kosova është në vendin e 9-të – që e rendit në mesin e dhjetë vendeve më bujare në botë³. Sipas Indeksit Global të Filantropisë Mjedisore, vlerësimi i kornizës rregullative në Kosovë është 3.9/5.0. Megjithatë, vetëm këto studime nuk ofrojnë një pasqyrë të plotë mbi zhvillimin e filantropisë në Kosovë. Kjo sepse të dy këta indekse bazohen në të dhëna të anketimit, ndërsa Raporti i Catalyst mbi gjendjen e filantropisë është i vetmi burim i të dhënave që nuk bazohet në vetëvlerësim apo vlerësim subjektiv të aktiviteteve filantropike. Prandaj, ky raport mund të konsiderohet si masa më objektive e nivelit të zhvillimit të filantropisë në Kosovë.

¹ Agjencia e Statistikave të Kosovës. Produkti i Brendshëm Bruto (PBB) i metodës së shpenzimeve dhe prodhimit. Qasur më 01.06.2022, nga <https://ask.rks-gov.net/media/6721/gross-domestic-product-gdp-of-the-expenditure-and-production-approach-q4-2021.pdf>

² Agjencia e Statistikave të Kosovës. Niveli i pagave në Kosovë në vitin 2021. Qasur më 01.06.2022, nga <https://ask.rks-gov.net/en/kosovo-agency-of-statistics/add-news/wage-level-in-kosovo-2021>

³ Fondacioni Charity Aids (2021.). CAF World Giving Index 2021 – Një raport special global për pandeminë.

Përmbajtja e raportit është e ndarë në katër kapituj. Në pjesën e parë të raportit tregohen treguesit standardë: shpërndarja gjeografike dhe mujore e dhurimit, struktura e temave të dhurimit, kategoritë e donatorëve, kategoritë e pranuesve, përfituesit përfundimtarë të mbështetjes dhe struktura e donacioneve sipas mënyrave të dhurimit dhe efektet e synuara të dhurimit. Për shkak se donatorët e diasporës kanë një rol të rëndësishëm në filantropinë e Kosovës, dhurimi i diasporës është paraqitur në kapitullin e dytë. Më pas, një kapitull në të cilin paraqitet një listë shembujsh të praktikave të mira, e ndjekur nga një kapitull mbi raportimin e mediave mbi filantropinë. Raporti përmbyllet me një shtojcë që sqaron metodologjinë, një listë të përkufizimeve të termave të përdorur dhe trendet e të dhënave nga vitet e mëparshme. Për hir të koncizitetit, e gjithë përmbajtja paraprihet nga një përmbledhje e gjetjeve kryesore.

Përmbledhje

Gjatë vitit paraprak janë regjistruar gjithsej 243 raste dhurimi në vlerë prej 2,220,000 euro. Nëse përjashtojmë vitin e pandemisë⁴ i cili ishte unik për sa i përket shumës së lartë të dhuruar, dhurimi në vitin 2021 është në nivel të ngjashëm si në vitin 2019. Pjesa më e madhe e shumës së dhuruar është gjeneruar nga një rast dhurimi i vetëm, në vlerë prej një milion eurosh – investimi i Fondacionit Golden Eagle dhe kompanisë Frutex për hapjen e një ndërmarrje sociale. Në përgjithësi, diaspora ka pasur një rol të rëndësishëm në dhurimin filantropik në Kosovë. Konkretisht, donatorët e diasporës kanë iniciuar 28% të të gjitha rasteve të dhurimit dhe 12% të shumës totale të dhuruar në vitin 2021. Pjesa më e madhe e rasteve të dhurimit nga donatorët jashtë Kosovës ishin nga individë të identifikueshëm.

Viti i kaluar u karakterizua edhe nga pjesëmarrja e lartë e subjekteve private (qytetarë nëpërmjet dhurimit të shumicës individuale dhe individëve të identifikueshëm) në numrin e rasteve të dhurimit. Më saktësisht, individët e identifikueshëm mbetën lloji më aktiv i donatorëve, me pak më pak se gjysmën e të gjitha rasteve të dhurimit, ndërsa qytetarët (dhurimi i shumicës individuale) morën pjesë në më shumë se një të katërtën e të gjitha rasteve të dhurimit. Ndërsa individët e identifikueshëm dhuruan më së shpeshti për mbështetjen e arsimit – e cila ishte tema e mbështetur më shpesh në vitin 2021, qytetarët (dhurimi i shumicës individuale) më së shpeshti dhuruan për trajtime mjekësore. Sektori i korporatave kishte një pjesëmarrje prej 14% në numrin e përgjithshëm të rasteve të dhurimit, shumica e të cilave ishin për qëllime të dhurimit sezonal. Për sa i përket kategorisë të pranuesit, si subjektet private ashtu edhe ato të korporatave më shpesh u dhuruan drejtpërdrejt individëve dhe familjeve në nevojë, pa ndërmjetësimin e organizatave jofitimprurëse apo të shtetit. Për sa i përket efektit të synuar të dhurimit, donacionet me efekte të njëhershme janë dhuruar në mënyrë më aktive në vitin 2021 si nga subjektet private ashtu edhe ato të korporatave.

---

⁴ Termi "viti i pandemisë" i referohet vitit 2020, edhe pse pandemia COVID-19 u shënua në edhe vitin 2021.

Sa i përket raportimit të mediave për filantropinë në Kosovë, në vitin 2021 janë regjistruar gjithsej 582 raportime të medias. Në krahasim me vitin 2020, numri i raportimeve të medias ka rënë, megjithatë, raporti ndërmjet numrit të raportimeve të medias dhe numrit të përgjithshëm të rasteve të dhurimit është disi më i lartë. Shumica e raportimeve të medias janë publikuar në portalet e internetit. Megjithatë, sa i përket përfaqësimit në hapësirën mediatike, portalet e internetit raportuan për filantropinë në përpjesëtim me pjesëmarrjen e tyre, ndërsa mediat e shkruara raportuan më shpesh. Në mediat elektronike, 82% e lajmeve për filantropinë janë transmetuar në kohën kryesore. Duke marrë parasysh cilësinë e të dhënave të medias, rreth gjysma e të gjitha rasteve të dhurimit kishin një vlerë të shoqëruar me to.

Pasqyrë e praktikave të dhurimit në vitin 2021

Që nga viti 2013, Catalyst Balkans ka ndjekur gjendjen e filantropisë në Ballkanin Perëndimor përmes monitorimit të mediave dhe komunikimit të drejtpërdrejtë me palët e interesit. Çdo vit kemi ofruar raport mbi gjendjen e filantropisë në Kosovë, në të cilin prezantojmë të dhënat e mbledhura dhe të analizuara. Për të vlerësuar nivelin e aktivitetit filantropik në një vend të caktuar, marrim parasysh dy tregues: numrin e rasteve të dhurimit dhe madhësinë e shumës së dhuruar. Ndërsa numri i rasteve të dhurimit tregon shpeshtësinë e aktivitetit filantropik, shuma e dhuruar shërben si një vlerësim cilësor i atyre rasteve. Për të ofruar një pasqyrë të plotë të filantropisë në Kosovë, ky kapitull përbëhet nga seksione me të dhëna të ndara sipas vendndodhjes së dhurimit, kohës së dhurimit, fushave të dhurimit, strukturës së donatorëve, pranuesve dhe përfituesve përfundimtarë, mënyrave të dhurimit dhe efekteve të synuara të dhurimit.

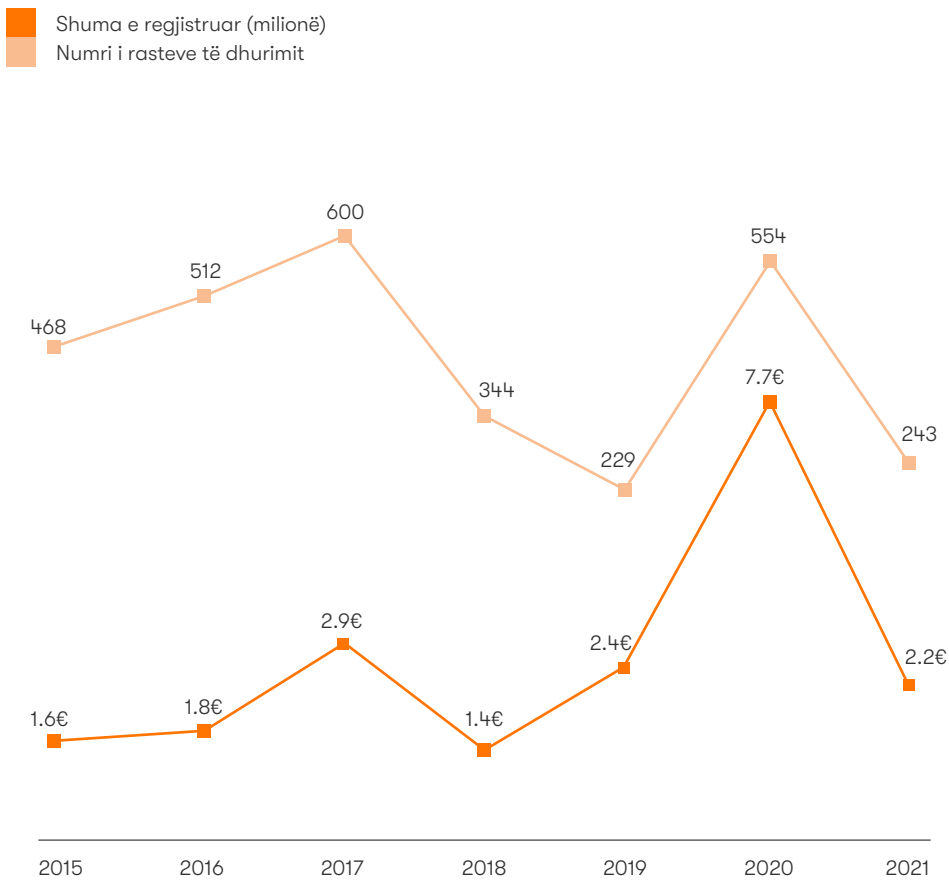
Dhurimi total i regjistruar

Për vitin 2021 Catalyst Balkans regjistroi 2,220,000 euro donacione, të mbledhura përmes 243 rasteve unike të dhurimit. Nëse bëjmë krahasimin e këtyre shifrave me vitet e mëparshme, numri i rasteve të dhurimit në vitin 2021 ishte pothuajse në nivelin minimal, ndërkohë që shuma totale e dhuruar është disi nën mesataren. Është e rëndësishme të theksohet që pothuajse gjysma e të gjitha rasteve të dhurimit ishin nga donatorë nga vende jashtë Ballkanit Perëndimor. Në krahasim me aktivitetin filantropik në vitin 2020, vërehet një rënie si në shpeshtësinë (rastet e dhurimit) ashtu edhe në intensitetin (shumat) e dhurimit. Më detajisht, shuma e regjistruar është 71% më e ulët, ndërsa numri i rasteve të dhurimit është 56% më i vogël se në vitin 2020. Megjithatë, kjo rënie ishte e pritshme, duke pasur parasysh se viti 2020 u karakterizua nga kriza e KOVID-19, për shkak të së cilës donatorët në të gjithë rajonin vepruan në zbutjen e efekteve negative të saj. Në këtë kuptim, aktiviteti filantropik në vitin 2021 është rikthyer në nivel të ngjashëm si në vitin 2019. Me fjalë të tjera, kur vëzhgohet shuma totale e regjistruar në raport me numrin e banorëve vihet re se në vitin 2021, shuma e dhuruar për banor ishte 1.2 euro, që është shumë më pak se mesatarja e rajonit.⁵

---

⁵ Është e rëndësishme të theksohet se ky numër bazohet në numrin e raporteve të mediave, kështu që nuk është plotësisht e qartë nëse niveli më i ulët i filantropisë është për shkak të aktivitetit më të ulët mediatik apo gjendjes aktuale të filantropisë (shih Shtojcën: Metodologjia).

Trendi i dhurimit 2015 – 2021

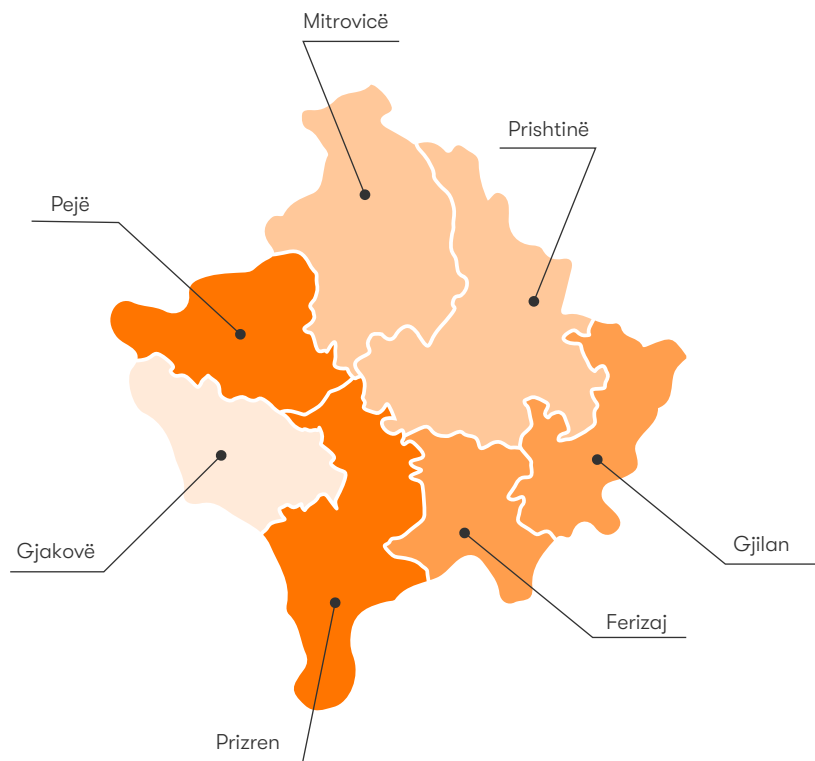
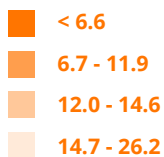

Shpërndarja gjeografike e dhurimit

Shpërndarja gjeografike e dhurimit në Kosovë mund të vërehet si numri i donacioneve të destinuara për secilin rajon. Shumica e rasteve të dhurimit janë pranuar në rajonin e Prishtinës, gjë që pritet pasi që Prishtina është kryeqyteti dhe qendra ekonomike dhe administrative e Kosovës. Megjithatë, pasi që Prishtina është rajoni më i populluar brenda vendit, nuk është mjaft e qartë nëse donacionet janë pranuar më së shpeshti në këtë rajon. Për të kontrolluar efektin e madhësisë së popullsisë, shpërndarja rajonale e dhurimit paraqitet si numri i rasteve të dhuruara të regjistruara për 100,000 banorë. Në këtë kuptim, në vitin 2021 numri më i madh i rasteve të dhurimit është destinuar në rajonin e Gjakovës (26 raste në 100,000 banorë), pasuar nga rajoni i Prishtinës (15 raste dhurimi në 100,000 banorë), rajoni i Gjilanit dhe rajoni i Mitrovicës me 12 raste dhurimi në 100,000 banorë secili, ndërsa një numër më i vogël i rasteve të dhurimit u destinuan për rajone të tjera të vendit.

Harta rajonale e Kosovës - Kuartilët

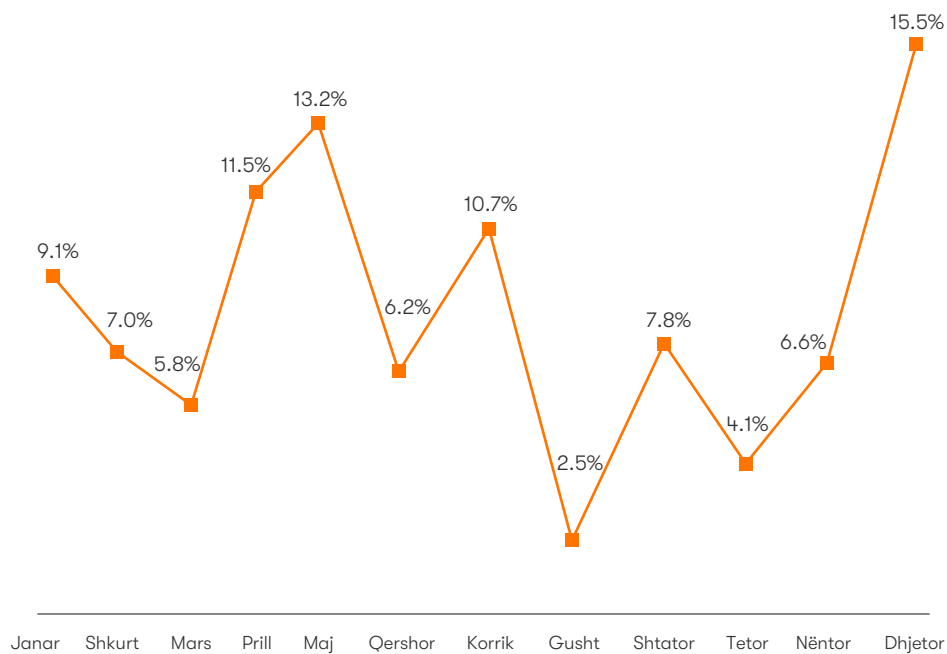
Numri i rasteve të dhurimit në 100,000 banorë

Shpërndarja mujore e dhurimit

Dhurimi filantropik mund të kushtëzohet nga ciklet vjetore në të cilat zhvillohet. Sa i përket shpërndarjes mujore, numri më i madh i rasteve të dhurimit është shënuar në muajin dhjetor, gjë që pritet – për shkak se është muaji i festave të fund vitit, si dhe muaji i fundit i vitit afarist – kur personat juridik (shoqëritë dhe organizatat jofitimprurëse) përshpejtojnë aktivitetin ekonomik me fondet e mbetura në buxhet. Që kur Catalyst Balkans filloi të gjurmojë filantropinë në Kosovë, është vërejtur se aksionet bamirëse janë më të shpeshta dhe/ose më të spikatura gjatë festave religjioze. Ky trend është jashtëzakonisht i pranishëm në vitin e kaluar. Konkretnisht, një numër më i madh i rasteve të dhurimit është shënuar në muajin maj, pasuar nga muajt prill dhe korrik – për shkak të mbështetjes së familjeve me status të rrezikuar social me rastin e muajit të Ramazanit, Fitër Bajramit dhe Kurban Bajramit, gjatë të cilave u iniciuan fushata të ndryshme për shpërndarjen e paketave me dhurata. Numri më i vogël i rasteve të dhurimit është shënuar në muajin gusht, gjatë periudhës së pushimeve vjetore.

Numri i rasteve të dhurimit

Temat për dhurim

Ndrryshe nga viti 2020, kur tema dominuese për dhurim ishte zbutja e efekteve negative të pandemisë KOVID-19, në vitin 2021 donatorët e ridrejtuam vëmendjen e tyre në tema të tjera. Në strukturën e dhurimit total, pjesa më e madhe e rasteve të dhurimit u destinua për arsimin, ndërsa mbështetja e sipërmarrjes sociale gjeneroi pjesën më të madhe të fondeve të dhuruara. Më saktësisht, pak më pak se një e katërta e të gjitha rasteve të dhurimit janë destinuar për arsim. Pjesa më e madhe e kësaj mbështetjeje u fokusua në arsimin e ulët, si dhurimet e bursave për nxënës dhe pajisje për shkollat dhe kopshtet. Një nga shembujt e dhurimit të bursave në vitin 2021 ishte programi tradicional i Meridian Express dhe RIT Kosova (Universiteti Amerikan në Kosovë), përmes të cilit për të pestin vit radhazi u ofruan bursa në vlerë prej 5,000 euro për studentët e familjeve me status të dobët social. Përveç faktit se donatorët e diasporës në përgjithësi kanë qenë burimi më i rëndësishëm i mbështetjes, kjo ishte veçanërisht e vërtetë për temën e arsimit.

Për sa i përket shumës së dhuruar, sipërmarrja sociale zë dy të tretat e shumës së përgjithshme. Kjo shumë është gjeneruar nga një rast dhurimi i vetëm - projekti i Fondacionit Golden Eagle dhe kompanisë Frutex për hapjen e një ndërmarrje sociale, me vlerë prej një milion euro. Përveç sipërmarrjes sociale, një tjetër temë që ra në sy për nga vlera monetare ishte shëndetësia - me 17% të vlerës së dhuruar dhe 13% të numrit total të rasteve të dhurimit. Mjetet për mbështetjen e shëndetësisë janë mbledhur më së shumti përmes fushatave për mbledhjen e fondeve, nga të cilat pjesa më e madhe është dedikuar për trajtime mjekësore. Qytetarët gjatë vitit 2021 (dhurimi i shumicës individuale) kanë marrë pjesë në një numër të madh të rasteve të dhurimit për trajtime mjekësore. Aksione të dukshme për trajtime mjekësore ishin thirrjet për donacione të iniciuara nga Fondacioni Humanitar Avni Hyseni: për trajtimin e L.U., i cili vuan nga sëmundjet e zemrës, për të cilin u grumbulluan 32,000 euro, si dhe thirrja për donacione për trajtimin e një fëmije gjashtë vjeçar nga Drenasi, për të cilin janë mbledhur 23,000 euro.

Siç u përmend në pjesën e mëparshme, ndër faktorët e tjerë, aktiviteti filantropik varet nga ciklet vjetore, siç janë festat. Prandaj, dhurimet që kanë të bëjnë me festat i kategorizojmë si dhurime sezonale. Për sa i përket shpeshtësisë së dhurimeve, dhurimi sezonal ishte tema e dytë më e përkrahur në vitin 2021. Shumica e rasteve të dhurimit për dhurimin sezonal ishin në formën e të mirave dhe materialeve të konsumit, si p.sh. dhurimi e paketave të dhuratave për familjet me status të ultë social.

Donacionet për mbështetjen e grupeve të marginalizuara – si personat me aftësi të kufizuara, prindërit vetushqyes, fëmijët pa përkujdesje prindërore, të moshuarit, pakicat etnike, pakicat seksuale dhe të tjerët, kishin një përqindje prej 16% të të gjitha rasteve të dhurimit në vitin 2021, që është përqindja më e madhe që nga viti 2017. Si vazhdimësi e trendit të katër viteve më parë, në vitin 2021 individët e identifikueshëm ishin donatorët më aktivë për mbështetjen e grupeve të marginalizuara. Veçanërisht, shumica e këtyre donatorëve ishin donatorë individualë të diasporës.

Për sa i përket temave të tjera të cilat kanë marrë më pak vëmendje nga donatorët gjatë gjithë viteve, në vitin 2021 ishte prezente një gamë më e gjerë temash të ndryshme në krahasim me vitin e pandemisë. Më saktësisht, nga të gjitha rastet e dhurimit, 19% janë iniciuar për mbështetjen e temave të mbështetura më rrallë. Në krahasim me vitin e pandemisë, është shënuar një përqindje pak më e lartë e dhurimit për mjedisin, menaxhimin e emergjencave, sportin, kulturën dhe artin, infrastrukturën publike, aktivitetet fetare, zhvillimin ekonomik dhe sipërmarrjen sociale. Përderisa në vitin 2020 lehtësimi i pasoja-ve nga KOVID-19 ishte tema më e spikatur, në vitin 2021 vetëm 5% e rasteve të dhurimit dhe 3% e shumës totale ishin të destinuara për zbutjen e efekteve negative të pandemisë.

Temat për dhurim

Pjesëmarrja në rastet e dhurimit

Arsimi 24.7%

Dhurimi sezonal 18.5%

Mbështetja e
grupeve të
margjinalizuara 16.0%

Shëndetësia 13.2%

Lehtësimi i varfërisë 13.2%

KOVID-19 4.5%

Mjedisi 2.1%

Menaxhimi i
emergjencave 1.6%

Sipërmarrësia
sociale^Δ 0.4%

Të tjera 5.8%

^Δ Sipërmarrja sociale kishte një pjesëmarrje prej 65.9% në shumën totale të dhuruar.

Temat për dhurim – të tjera

Pjesëmarrja në rastet e dhurimit

Sport 1.2%

Kulturë dhe art 1.2%

Infrastruktura
publike 0.8%

Aktivitete Religjioze 0.8%

Zhvillim ekonomik 0.4%

Struktura e donatorëve

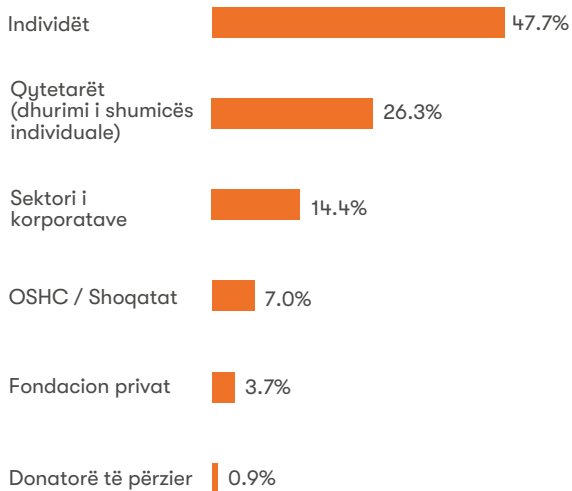
Subjektet private (individë dhe qytetarë – dhurimi i shumicës individuale) u dalluan dukshëm në numrin e rasteve të dhurimit në vitin 2021. Më saktësisht, nga 243 aksione bamirësie, 116 janë iniciuar nga individë të identifikueshëm, ndërsa 64 janë donacione të krijuara nga dhurimi i shumicës individuale. Individët e identifikueshëm mbetën lloji më i shpeshtë i donatorëve, me një përqindje edhe më të madhe të rasteve të dhurimit në krahasim me vitin e pandemisë. Individët bujarë u fokusuan më së shumti në temën e arsimit në vitin 2021, kryesisht duke ofruar bursa.

Pjesëmarrja e qytetarëve (dhurimi i shumicës individuale) në numrin total të rasteve të dhurimit është rritur që nga viti 2020. Nga ana tjetër, kur vëzhgohet vlera monetare e donacioneve të mbledhura përmes dhurimit të shumicës individuale, shumica e regjistruar ka rënë në krahasim me vitin e pandemisë, si rezultat i një numri më të vogël të fushatave për mbledhjen e fondeve, që zakonisht mobilizojnë mbështetjen më të gjerë të qytetarëve. Për sa i përket kategorisë primare të pranuesve për qytetarët (dhurimi i shumicës individuale); donacionet më së shpeshti u drejtoheshin organizatave jofitimprurëse, kryesisht për trajtime mjekësore, të ndjekura nga donacionet direkte për individët dhe familjet me qëllim të lehtësimit të varfërisë.

Sektori i korporatave ishte më pak aktiv në krahasim me vitin e pandemisë – me një pjesëmarrje prej 14% të të gjitha rasteve të dhurimit në vitin 2021. Në dhurimin vetëm për shtetin, kjo përqindje është më e lartë: 30%, që tregon se sektori i korporatave ishte më aktiv në donacionet e drejtuara ndaj shtetit, në krahasim me dhurimin për sektorin jofitimprurës (16%). Megjithatë, kur e vëzhgojmë vlerën monetare të donacioneve, kompanitë dhe ndërmarrjet e vogla dhe të mesme ishin më bujarët – duke marrë pjesë në më shumë se dy të tretat e vlerës totale të dhuruar. Disa nga kompanitë që iniciuan numrin më të madh të rasteve të dhurimit ishin Petrol Company, NLB Bank Kosova, Frutex Company etj. Mirëpo, një rast dhurimi në vlerë prej një milion eurosh - nga kompania Frutex, gjeneroi shumicën e kësaj pjese, dhe kur përjashtohet ky rast dhurimi, pjesëmarrja e sektorit të korporatave në shumën totale të dhuruar është dukshëm më e ulët (12%).

Struktura e donatorëve

Pjesëmarrja në rastet e dhurimit

Struktura e pranuesve

Si llojet kryesore të pranuesve të mbështetjes, ne kategorizojmë organizatat jofitimprurëse, institucionet dhe qeverisjen lokale dhe qendrore, si dhe individët dhe familjet. Përderisa sektori jofitimprurës dhe shteti (institucionet dhe qeverisja lokale dhe qendrore) veprojnë si kanal për shpërndarjen e mbështetjes, individët dhe familjet përfaqësojnë përdoruesin përfundimtar të mbështetjes. Që kur Catalyst Balkans filloi të ndjek filantropinë në Kosovë, pjesa më e madhe e rasteve të dhurimit i janë dhënë drejtpërdrejt individëve dhe familjeve në nevojë. Edhe këtë vit nuk kishte ndryshim në këtë kuptim, pasi më shumë se gjysma e të gjitha donacioneve iu drejtuan individëve dhe familjeve pa ndërmjetësimin e OJF-ve apo shtetit. Në krahasim me vitet e mëparshme, përqindja e dhurimit ndaj individëve dhe familjeve në vitin 2021 ishte më e ulët se në vitet para pandemisë, megjithatë ishte më e lartë se në vitin e pandemisë. Kjo për shkak se pjesëmarrja e shtetit arriti nivelin më të lartë në vitin 2020 – si rezultat i donacioneve për lehtësimin e KOVID-19, të cilat u shpërndanë më shpesh përmes qeverisjeve lokale dhe qendrore.

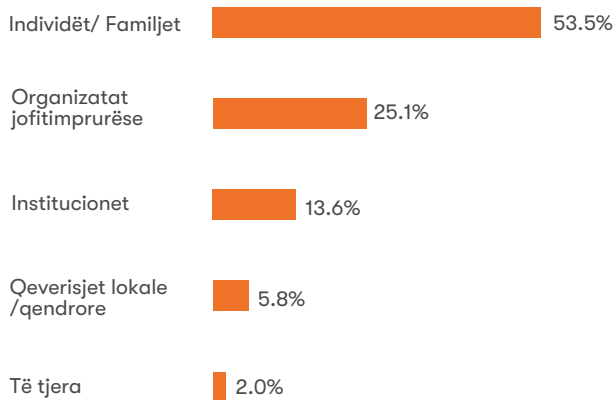
Në shikim të parë, shpeshtësia e mbështetjes ndaj qeverisjeve lokale dhe qendrore pësoi rënie (27% në vitin 2020 kundrejt 6% në vitin 2021), megjithatë duke pasur parasysh se viti 2020 ishte unik për sa i përket mënyrave të mbështetjes gjatë krizës, nëse përjashtojmë vitin e pandemisë, shpeshtësia e dhurimit për qeverisjet lokale dhe qendrore është disi më e lartë se përqindja mesatare në vitet para pandemisë. Për sa i përket mbështetjes që drejtohej përmes institucioneve (arsimore, shëndetësore, sociale, sportive, dhe kulturore), u vu re një ulje e shpeshtësisë së dhurimit në krahasim me vitin e pandemisë. Konkretisht, institucionet shëndetësore dhe arsimore janë përkrahur më së shpeshti, kryesisht përmes dhurimit të pajisjeve. Një nga rastet e tilla strategjike të donacioneve për institucionet ishte dhurimi i një inkubatori mobil në vlerë prej 12,000 euro nga Rotary Club Prizen Macadam i destinuar për Spitalin Rajonal të Prizrenit.

Nga ana tjetër, organizatat jofitimprurëse patën një rritje në shpeshtësinë e dhurimit. Duke parë të dhënat ndër vite, organizatat jofitimprurëse gjeneruan pjesëmarrjen më të madhe në numrin total të rasteve të dhurimit në vitin 2021. Më saktësisht, një e katërta e të gjitha rasteve të dhurimit dhe më shumë se tre të katërtat e shumës totale të dhuruar u dhuruan përmes punës së organizatave jofitimprurëse. Ashtu siç pritej, pjesa më e madhe e mbështetjes për sektorin jofitimprurës u dhurua për mbështetjen e grupeve të marginalizuara si personat me aftësi të kufizuara, fëmijët pa përkujdesje prindërore, të moshuarit dhe prindërit vetushqyes.

Individët dhe familjet mbështeteshin kryesisht nga donatorë të caktuar individualë, ndërsa dhurimi për organizatat jofitimprurëse bëhej më së shumti nga qytetarët përmes rasteve të dhurimit masiv-individual. Individët e caktuar ishin gjithashtu lloji kryesor i donatorëve për institucionet publike. Për sa i përket të gjitha rasteve të dhurimit drejtuar sektorit jofitimprurës në vitin 2021, pak më pak se gjysma ishin nga dhurimet e shumicës individuale dhe rreth një e treta ishin nga donatorë individualë të caktuar.

Struktura e pranuesve

Pjesëmarrja në rastet e dhurimit

Struktura e përfituesve përfundimtarë

Në ciklin e një rasti të dhurimit, ne i shikojmë përfituesit përfundimtarë si përdoruesit përfundimtarë të mbështetjes. Me fjalë të tjera, përfitues përfundimtarë janë individët ose grupet e qytetarëve për të cilët është dedikuar donacioni i caktuar. Gjatë vitit 2021 pjesa më e madhe e rasteve të dhurimit iu drejtuan përfituesve të shërbimeve komunitare lokale (shih Shtojcën: Fjalorth), ndërsa mbështetja më e madhe për sa i përket vlerës së dhuruar iu drejtua personave me aftësi të kufizuara. Më saktësisht, përfituesit e shërbimeve të komunitetit lokal kishin një përqindje prej më shumë se një të tretën e të gjitha rasteve të dhurimit. Një shembull i rastit të dhurimit komunitetit lokal që u dallua për sa i përket shumës së dhuruar në vitin 2021 ishte donacioni nga Shoqata e Bankave të Kosovës, në vlerë prej 50,000 euro, për mbështetjen e procesit të vaksinimit në Kosovë.

Një në dhjetë raste dhurimi në vitin 2021 ishte drejtuar për mbështetjen e personave me aftësi të kufizuara. Megjithatë, sa i përket shumës së dhuruar, pjesëmarrja e mbështetjes për këtë përfitues është dukshëm më e madhe – dy të tretat e shumës totale të dhuruar. Kjo për shkak të një rasti dhurimi, i cili ka tejkaluar shumë rastet e tjera të dhurimit në vitin 2021 për nga shuma – investimi i fondacionit Golden Eagle dhe Frutex, me vlerë një milion euro, për hapjen e një fabrike që synon të sigurojë një vend pune për njerëz me nevoja specifike.

Ndër problemet e tjera në shoqëri, në vitin 2021 ulja e varfërisë dhe mbështetja për grupet e marginalizuara mbeten pjesë e temave kryesore për dhurim. Rrjedhimisht, njerëzit në nevojë ekonomike mbeten më shpesh të mbështetur – me 26% të rasteve të dhurimit. Këto aksione filantropike më së shpeshti ishin në formë të mbështetjes humanitare, si shpërndarja e pakove ushqimore dhe higjienike për familjet e me status të dobët social. Megjithatë, krahasuar me vitin e pandemisë ka pasur më pak mbështetje për këtë kategori përfituesi.

Kategoritë e përfituesve përfundimtarë që mbështeten më rrallë, fituan pak më shumë vëmendje nga donatorët në vitin 2021. Me fjalë të tjera, në vitin e pandemisë, 15% e të gjitha rasteve të dhurimit u destinuan për përfitues të tjerë më pak të mbështetur, ndërsa në vitin 2021 pjesëmarrja ishte 19% – që është përqindja më e lartë në pesë vitet e fundit. Nga grupet e tjera përfituese më pak të mbështetura, njerëzit që jetojnë në shtete të tjera u mbështetën më shpesh, të ndjekur nga prindërit vetushqyes.

Struktura e përfituesve përfundimtarë

Pjesëmarrja në rastet e dhurimit

Përfituesit e shërbimeve komunitare lokale 35.8%

Njerëzit në nevojë ekonomike 26.3%

Njerëzit me aftësi të kufizuara 9.5%

Njerëzit me probleme shëndetësore 9.1%

Njerëz që jetojnë në shtete të tjera 6.6%

Prindër vetushqyes 4.1%

Fëmijët pa përkujdesje prindërore 2.5%

Të moshuarit 1.6%

Fëmijë dhe të rinj të talentuar 1.6%

Të tjerë 2.9%

Lloji i donacioneve

Përveç kategorive të donatorëve, pranuesve dhe përfituesve, ne i kategorizojmë edhe donacionet në lidhje me mënyrën e mbledhjes së tyre. Përveç kësaj, është gjithashtu e rëndësishme të dallohet efekti i synuar që ka pasur një donacion në problemin që ka për qëllim të ndihmojë. Prandaj, ne i kategorizojmë donacionet si donacione të njëhershme dhe afatgjata. Donacionet afatgjata i referohen mbështetjes që supozohet t'u ofrojë përfituesve zgjidhje strategjike për problemet e tyre, ndërsa mbështetja e njëhershme ka një efekt afatshkurtër.

Mënyrat e dhurimit

Që nga viti 2018, fushatat për mbledhjen e fondeve ishin mënyra kryesore e mbledhjes së donacioneve, megjithatë, në vitin 2021 mbështetja më së shpeshti jepej përmes donacioneve të drejtpërdrejta. Nga ana tjetër, dhurimi përmes fushatave për mbledhjen e fondeve është më e ulët në krahasim me vitin e pandemisë dhe përfaqëson një të tretën e të gjitha rasteve të dhurimit dhe më shumë se një të katërtën e shumës së dhuruar. Arsyeja pas kësaj është se në vitin 2020 u iniciuan një numër i madh fushatash për lehtësimin e pasojave nga KOVID-19.

Sa i përket donacioneve të grumbulluara përmes ngjarjeve, kjo mënyrë dhurimi ka qenë më e zakonshme se në vitin e pandemisë, gjë që pritej pasi në vitin 2020 ngjarjet organizoheshin më rrallë për shkak të pandemisë. Më saktësisht, 8% e të gjitha rasteve të dhurimit janë mbledhur në lloje të ndryshme ngjarjesh, prej të cilave më të shpeshta kanë qenë ngjarjet sportive dhe ekspozitat. Numri më i madh i ngjarjeve në vitin 2021 është organizuar me qëllim të mbledhjes së fondeve për trajtime mjekësore.

Mënyrat e dhurimit

Pjesëmarrja në rastet e dhurimit

Dhurimet e drejtpërdrejta 57.2%

Fushata/thirrje 33.7%

Ngjarje – ngjarje sportive 2.9%

Ngjarje – ekspozita / panaire 2.9%

Ngjarje – koncerte / produksione 1.2%

Ngjarje – darka / dreka 0.4%

Ngjarje – Të tjera 0.5%

Konkurse 1.2%

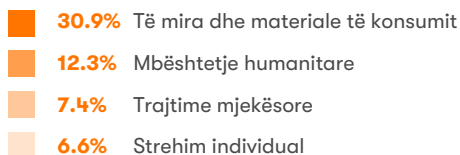
Efektet e synuara të dhurimit

Donacionet e njëhershme përbënin më shumë se gjysmën e rasteve të dhurimit në vitin 2021. Një pjesë e madhe e rasteve të donacioneve të njëhershme ishin në formën e të mirave dhe materialeve të konsumit, si pako humanitare me ushqime dhe produkte higjienike për familjet e me status të dobët social. Pothuajse gjysma e donacioneve ishin në formën e të mirave materiale që janë dhuruar gjatë festave. Nëse vëzhgojmë vlerat monetare të donacioneve, dhurimi i njëhershëm gjeneroi 28% të shumës. Një pjesë e konsiderueshme e kësaj shume është dhuruar për trajtime mjekësore, prej të cilave një shembull i dhurimit që bie në sy është fushata e fondacionit Labinot Tahiri për trajtimin e dy personave të lënduar nga shpërthimi në Ferizaj – për të cilët janë mbledhur 100,000 euro.

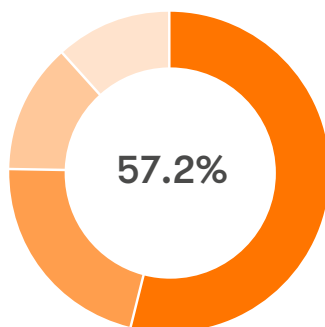
Nga ana tjetër, mbështetja afatgjatë si pajisje, investime kapitale, bursa, etj., ka pasur një rritje në përqindje krahasuar me vitin e pandemisë, duke arritur pjesëmarrje në një të tretën e të gjitha rasteve të dhurimit. Megjithatë, kjo përqindje është pak më e vogël se në vitin 2019. Donacionet afatgjata më së shpeshti janë destinuar për mbështetjen e arsimit, kryesisht në formën e bursave. Pajisjet ishin gjithashtu një formë e përhapur e mbështetjes afatgjatë në vitin 2021. Konkretisht, një e treta e të gjitha donacioneve afatgjata ishin donacione në pajisje, të tilla si pajisje ndihmëse, pajisje mjekësore, pajisje IT për shkollat dhe të tjera.

Efektet e synuara të dhurimit

Mbështetje e njëhershme

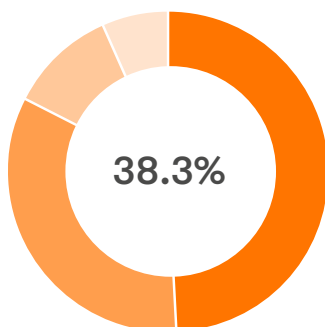
% e rasteve të dhurimit

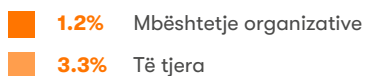
Mbështetje afatgjate

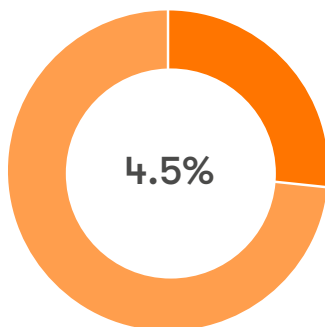
% e rasteve të dhurimit

Të panjohura

% e rasteve të dhurimit

Dhurimi nga diaspora

Diaspora ndër vite, duke qenë një nga asetet më të rëndësishëm në zhvillimin e ekonomisë së vendit, ka pasur një rol të madh dhe aktiv në ekosistemin filantropik në Kosovë. Vlerësohet se rreth 800,000 njerëz nga Kosova jetojnë në diasporë.⁷ Sipas të dhënave nga baza e të dhënave Catalyst Balkans, në periudhën nga viti 2015 deri në vitin 2021, donatorët nga diaspora kanë kontribuar për qytetarët e Kosovës me donacione në vlerë prej më shumë se 6.5 milionë euro. Në vitin 2021, donatorët e diasporës kanë iniciuar 194 raste dhurimi përmes të cilave janë dhuruar më shumë se 276,000 euro. Pjesa më e madhe e mbështetjes nga jashtë Kosovës është drejtuar për qëllime të arsimit. Nëse marrim parasysh efektin e synuar të dhurimit, donacionet strategjike, si dhurimi i bursave, pajisjeve dhe shërbimeve, ishin më të shpeshtat.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Numri i rasteve të dhurimit	177	131	267	122	112	249	194
% totale e rasteve të dhurimit	37.8%	25.6%	44.5%	35.5%	48.9%	23.6%	28.0%
Shuma e dhuruar (EUR)	372,779	307,330	712,178	262,771	1,000,582	3,620,033	275,748
% totale e shumës së dhuruar	23.3%	16.9%	24.6%	18.6%	43.0%	47.0%	12.4%

⁷ Diaspora si një forcë lëvizëse për zhvillimin në Kosovë. (2009). Qasur nga https://www.eda.admin.ch/dam/deza/en/documents/laender/resource-183043_EN.pdf

Struktura e donatorëve të diasporës

Për sa i përket strukturës së donatorëve, individët e identifikueshëm ishin deri tani lloji më i spikatur i donatorëve. Më saktësisht, në periudhën nga viti 2015 deri në vitin 2021, pjesëmarrja mesatare e individëve të identifikueshëm në strukturën e donatorëve ishte 62%. Donatorët individualë të diasporës dhuruan më së shpeshti drejtpërdrejt për individët dhe familjet në nevojë, pa ndërmjetësimin e organizatave jofitimprurëse apo të shtetit. Për sa i përket temës së dhurimit, donatorët individualë më së shumti dhuruan për mbështetjen e arsimit.

Pas individëve të identifikueshëm, donatorët nga diaspora zakonisht dhuruan përmes donacioneve të shumicës individuale. Qytetarët (dhurimi i shumicës individuale) morën pjesë me 27% mesatarisht në strukturën e donatorëve të diasporës. Pjesa më e madhe e mbështetjes nga qytetarët (dhurimi i shumicës individuale) iu drejtua gjithashtu individëve dhe familjeve. Nëse marrim parasysh temën për të cilën qytetarët kanë dhuruar, lehtësimi i varfërisë ka pasur përqindjen më të madhe të rasteve të dhurimit.

Në vijim, shoqatat dhe kompanitë nga diaspora morën një pjesë të vogël. Konkretisht, përderisa shoqatat e diasporës kishin një pjesëmarrje prej mesatarisht 7%, sektori i korporatave mori pjesë vetëm me 2%. Kështu, konstatohet se shumica e kompanive dhe shoqatave që kanë ofruar ndihmë për qytetarët e Kosovës ishin nga Kosova, jo nga diaspora (shih Shtojcën: trendet e dhurimit).

Shembuj të mbështetjes nga diaspora

Siç u theksua, individët e identifikueshëm ishin lloji më i spikatur i donatorëve nga diaspora. Si donatore që u dallua është këngëtarja dhe kantautorja Dua Lipa, e cila ofron mbështetje për qytetarët e Kosovës përmes fondacionit të saj - The Sunny Hill Foundation për kauza të ndryshme, me fokus kryesor kulturën dhe artin. Më 10 gusht të vitit 2018, Dua Lipa dhe babai i saj Dukagjin Lipa organizuan për herë të parë *Festivalin Sunny Hill* në Prishtinë. Ky festival i përvitshëm ndërkombëtar i muzikës është festivali më i madh i organizuar në Kosovë. Festivali zgjati tre ditë dhe një pjesë e të ardhurave nga biletat e shitura u destinuan si mbështetje për aktivitetet e Fondacionit Sunny Hill. Së fundmi, në vitin 2020, fondacioni dhuroi 5,000 euro për krijimin e një webfaqeje të re për Teatrin Dodona.

Dhurimet e pajisjeve marrin pjesë në pjesën më të madhe të shumës së dhuruar nga donatorët e diasporës në periudhën nga viti 2015 deri në vitin 2021. Shembuj të spikatur përfshijnë kontributin e Blerim Selimit për dhurimin e një autoambulance në vlerë prej 35,000 euro për Qendrën Mjekësore Familjare në Skenderaj në vitin 2016, si dhe investimi nga viti 2020 – dhurimi i 73 shtretërve mjekësorë në vlerë prej rreth 927,000 euro nga bashkatdhetari gjilanas Mehmet Sopa me banim në Zvicër për institucionet shëndetësore në Kosovë dhe së fundi edhe kontributi nga Halili Haxhija me banim në Gjermani i cili i ka dhuruar pajisje profesionale Njësisë Profesionale të Zjarrfikjes dhe Shpëtimit në Drenas.

Në periudhën nga janari i vitit 2015 deri më 31 dhjetor të vitit 2021, donatorët nga diaspora kanë dhuruar bursa për studentët në Kosovë në vlerë të përgjithshme prej 1.3 milionë euro. Disa nga rastet e dhurimit që ranë në sy ishin donacioni nga Shoqata e Bizneseve Kosovare në Gjermani prej 143 bursave për studentë në Kosovë në vlerë të përgjithshme prej 134,000 euro në vitin 2017, si dhe kontributi i Universitetit Amerikan të Kosovës i cili organizoi një ngjarje për mbledhjen e fondeve në Nju Jork në vitin 2018, me qëllim të mbledhjes së fondeve për studentët nga familjet me status të dobët social. Gjatë manifestimit janë mbledhur rreth 42,000 euro të dedikuara për financimin e studimeve të studentëve në Kosovë.

Përveç donacioneve strategjike, në periudhën në fjalë donatorët nga diaspora më shumë se gjysmën e rasteve të dhurimit e destinuan si dhurim të njëhershëm. Shembull i donacioneve të tilla ishte rasti i donacionit nga Shoqata Humanitare Peja në Nju Jork në vlerë të përgjithshme prej rreth 52,000 euro për mbështetjen e 500 familjeve në nevojë nga Peja, Deçani, Klina, Istogu, Mitrovica dhe Drenasi në vitin 2021, si dhe shembulli i donacionit me rastin e festës së Fitër Bajramit, gjatë të cilit shoqata shpërndau pako ushqimore dhe higjienike për 371 familje me status të dobët social në vlerë prej rreth 15,000 euro, me ndihmën e shoqatës Bereqeti dhe Handikos.

Shembuj të dhurimeve të rëndësishme

Spektori i korporatave dhuroi pajisje IT

Gjatë vitit paraprak, sektori i korporatave ka pasur një rol të rëndësishëm në mbështetjen e arsimit në drejtim të dhurimit të pajisjeve të teknologjisë informative. Disa nga donacionet që ranë në sy ishin dhurimi i një laptopi dhe dhjetë kompjuterëve desktop, për kabinetin e IT-së të shkollës 17 Shkurti në Banjë, nga kompania Hazrolli, si dhe dhurimi i pesëdhjetë kompjuterëve për SOS Fshatrat e Fëmijëve Kosovë, dhe pesëmbëdhjetë kompjuterë me pajisje përcjellëse në shkollën fillore Dëshmorët e Vitisë nga Korporata Energjetike e Kosovës – KEDS.

OJQ QIPS ka iniciuar një fushatë për trajnimin e vullnetarëve në linjën e tyre të ndihmës për parandalimin e vetëvrasjeve

Në nëntor të vitit 2019 organizata jofitimprurëse Qendra për Informim dhe Përmirësim Social – QIPS krijoi një linjë ndihmëse për parandalimin e vetëvrasjeve të quajtur *Linja e Jetës*. Për linjën e ndihmës, janë trajnuar 29 vullnetarë për të përdorur metoda të mësuara nga partnerët e organizatës - 113 Netherlands Helpline. Për mbështetjen e vazhdimin të aktiviteteve trajnuese të vullnetarëve dhe për ndihmën e përmirësimit dhe avancimit të teknikave për aktivitete të përditshme, në vitin 2021, organizata lansoi një fushatë për mbledhjen e fondeve në platformën *Kosovoideas*. Gjatë fushatës falë kontributit të donatorëve janë mbledhur gjithsej 5,295 euro.

Fondacioni Avni Hyseni mbështeti kujdesin shëndetësor

Fondacioni Humanitar Avni Hyseni vazhdoi mbështetjen e tij për trajtimin mjekësor të fëmijëve dhe të rriturve, si dhe për probleme të tjera në shoqëri siq është lehtësimi i varfërisë, përmes një sërë thirrjesh dhe donacionesh në vitin 2021. Disa nga rastet e dhurimit që u dalluan në aspektin e shumës së mbledhur, një prej të cilave ishte thirrja për mjekim jashtë vendit të L.U. i cili vuante nga një sëmundje e zemrës, për të cilin u grumbulluan 32,000 euro falë mbështetjes së donatorëve vendas si dhe donatorëve nga diaspora, ndërsa një tjetër ishte thirrja për donacione për trajtimin e një fëmije gjashtë vjeçar në Turqi, për të cilin u grumbulluan 23,000 euro.

Organizatrat jofitimprurëse ndihmuan në sigurimin e shtëpive të reja për familjet me status të dobët social

Në vitin 2021, sektori jofitimprurës në Kosovë mbeti kanali kryesor për mbështetjen e lehtësimit të varfërisë. Për sa i përket mbështetjes së familjeve me status të dobët social përmes sigurimit të strehimit, disa nga rastet e dhurimit që ranë në sy ishin thirrja për donacione e iniciuar nga Jetimat e Ballkanit për blerjen e një banese të re për familjen Gërdellaj, e cila jetonte në kushte të këqija dhe me të ardhura të pamjaftueshme, përmes të cilës është mbledhur vlera totale prej 37,000 euro, si dhe thirrja për donacione e organizuar nga Kryqi i Kuq i Kamenicës për ndërtimin e shtëpisë së re për 85-vjeçaren M.K. dhe bijën e saj.

Fondacioni Labinot Tahiri mblodhi fonde për trajtime mjekësore

Për trajtimin mjekësor të dy të lënduarve nga shpërthimi i bombolave të gazit në Ferizaj, Fondacioni Labinot Tahiri mblodhi 100,000 euro me ndihmën e qytetarëve bujarë të Ferizajt përmes donacioneve të shumicës individuale. Nga shpërthimi u plagosën mbi 40 persona dhe disa prej tyre pësuan djegie të rënda. Mjetet për trajtimet në Austri u mblodhën në periudhën prej dy ditësh.

OJQ Shtatëmbëdhjetë mbështet kulturën dhe artin

Me qëllim që të kontribuojë në skenën e artit në Prishtinë, OJQ Shtatëmbëdhjetë hapi një galeri të re - *Galeria 17*, e cila synon të fokusohet në problemet sociale. Organizata inicioi një fushatë në platformën *Kosovoideas* për të mbledhur fondet e nevojshme për rinovimin e hapësirës së galerisë, e cila supozohet të shërbejë si hapësirë eksperimentale për artistët. Deri në shtator të vitit 2021 janë mbledhur gjithsej 15,000 euro, me ndihmën e donatorëve të ndryshëm.

Fondacioni Golden Eagle dhe Frutex hapën një ndërmarrje sociale

Një nga rastet më të spikatura të dhurimit në vitin 2021 për sa i përket shumëve të dhuruar është projekti i Fondacionit Golden Eagle dhe kompanisë Frutex për hapjen e një ndërmarrje të re sociale – fabrikë për letër dhe ambalazhim. Qëllimi kryesor i projektit të kësaj ndërmarrje është nxitja e përfshirjes së personave me nevoja specifike në shoqëri, duke i punësuar ata në këtë fabrikë. Fillimisht në fabrikë parashihet të punësohen 30 persona, ndërsa numri i të punësuarve synohet të zmadhohet në të ardhmen. Projekti financohet nga kompania Frutex, si pjesë e së cilës operon edhe fondacioni. Kostoja totale e projektit është një milion euro.

NLB Bank ndihmon në rritjen e ndërgjegjësimit për kancerin e gjirit

Në fund të tetorit, me rastin e muajit të ndërgjegjësimit për kancerin e gjirit, NLB Bank mbështeti fushatën vjetore ndërkombëtare e cila synon të ndërgjegjësojë dhe të edukojë njerëzit për këtë sëmundje. Fushata u iniciua nga OJQ Have Hope. Kompania kontribuoi me dhurimin e epitafeve, sutjenave dhe parukeve për gratë e prekura nga kanceri i gjirit.

Dhurim sezonal për familjet me status të dobët social

Siç u theksua, gjatë vitit paraprak janë iniciuar një sërë fushatash për mbështetjen e familjeve të me status të dobët social gjatë festave. Një nga fushatat e tilla ishte maratona humanitare tradicionale Vrapo Babadimër e mbajtur në Prishtinë, organizuar nga OJQ Projekti 5 Cent. Qëllimi i këtij aktiviteti ishte mbledhja e fondeve për të ndihmuar të familjet me status të dobët social. Në bashkëpunim me Kryqin e Kuq u shpërndanë pako ushqimore dhe dhurata për 700 familje. Një tjetër rast dhurimi që ra në sy ishte shpërndarja e 300 pakove ushqimore për familjet në nevojë ekonomike, me rastin e muajit të Ramazanit. Donacioni është bërë nga pronari i rrjetit të marketeve Interex, Shaip Mikullovc i bashkëpunim me shoqatën “Bereqeti”. Vlera totale e pakove e të shpërndara ishte 15,000 euro.

Qytetarët (dhurimi i shumicës individuale) dhe kompanitë mbështetën vazhdimin e shërbimeve terapeutike për fëmijët

Për të ndihmuar në vazhdimin e punës së programeve të tyre, Shoqata Down Syndrome Kosova ftoi donatorët që të ndihmojnë përmes disa fushatave gjatë vitit 2021. Në bashkëpunim me Evrotarget & Evroenergie Company, Shoqata Down Syndrome Kosova filloi fushatën *A Po M'sheh*. Në kuadër të kësaj fushate është ofruar mbështetje e shërbimeve terapeutike mujore për dhjetë fëmijë me Sindromën Down për një periudhë njëvjeçare. Kostojat totale e shërbimeve ishte 9,600 euro. Shoqata gjithashtu inicioi fushatën *Një kartolinë për gjyshërit gjatë* së cilës qytetarët patën mundësinë të dhurojnë për mbështetjen e programeve të shoqatës duke blerë një kartolinë të punuar me dorë. Përmes kësaj iniciative janë mbledhur gjithsej 15,415 euro.

Fushatë për mbledhjen e fondeve për hapjen e një shkolle të re muzikore

Në vitin 2021 në komunën e Gjakovës u hap shkolla e re private e muzikës *In Tune*. Më parë, në këtë komunë kishte vetëm një shkollë muzikore, e cila nuk mund ti përfshinte të gjithë nxënësit për shkak të interesit të madh. Shkolla e re private e muzikës supozohet të ofrojë mësim në një gamë të gjerë instrumentesh për nxënësit të të gjitha niveleve dhe ka për qëllim të edukojë dhe përgatisë studentët për arsimim të mëtejshëm në muzikë. Me qëllim të realizimit të hapjes së shkollës u fillua një fushatë për mbledhjen e fondeve në platformën *Kosovaideas*. Nëpërmjet platformës u mbledhën fondet për pajisjet dhe materialet e nevojshme.

Çmimet FIDES

Çmimi FIDES ndahet nga Forumi për Iniciativa Qytetare (FIQ) çdo vit, për ata që kontribuojnë në komunitet përmes projekteve humanitare. Më 22 dhjetor të vitit 2021, Forumi për Iniciativa Qytetare shpalli fituesit e çmimeve FIDES 2021 në Prishtinë. Çmimi për kontributin në nivel kombëtar *Hasan Prishtina* iu nda Sanie Deskut, për ndihmën e saj në lindjen e 100 fëmijëve gjatë luftës në Kosovë. Çmimi FIDES për kontributin nga diaspora iu nda Mark Kosmos, themelues dhe kryetar i Fondit Global Shqiptar, për përpjekjet e tij për promovimin e filantropisë në diasporë dhe zhvillimin e mënyrave inovative për mbledhjen e fondeve jashtë kufijve të Kosovës dhe Shqipërisë. Së fundi, kompanisë IPKO iu nda çmimi FIDES për kontribut korporativ. Gjatë vitit 2021 kompania i dhuroi Qendrës Kryesore të Mjekësisë Familjare QKUK një aparat ekografie për identifikimin e kancerit të gjirit në fazat e hershme. Kompania gjithashtu lansoi një platformë për sponsorizim dhe promovim falas në arsim, kulturë, mbrojtjen e mjedisit dhe shëndetësisë.

Raportimi mediatik

Media përfaqëson një pjesë jetike të ekosistemit filantropik. Media shërben si një kanal përmes të cilit donatorët potencial mund të informohen për kriza të ndryshme dhe thirrjet për dhurime. Gjithashtu, mund të ndikojë në pikëpamjen e qytetarëve për filantropinë. Dhe, krahas treguesve të drejtpërdrejtë të nivelit të zhvillimit të filantropisë, si numri i dhurimeve dhe shuma e dhuruar, mënyra dhe shtrirja e raportimit mediatik për filantropinë janë tregues të qëndrimit të medias ndaj filantropisë, dhe si rrjedhim, në mënyrë indirekte, vendi që filantropia zë në shoqëri.

Në periudhën nga 1 janari deri më 31 dhjetor kemi regjistruar gjithsej 582 raporte të medias. Pjesa më e madhe e këtyre raporteve mediatike janë publikuar në portalet e internetit, gjë që pritet pasi kjo formë e medias zë pjesën më të madhe të hapësirës mediatike. Megjithatë, në raport me përfaqësimin në hapësirën mediatike, raportet online ishin në përpjesëtim me pjesën e medias online, ndërsa raportet e shkruara ishin disi më të zakonshme se mediat e shkruara në përgjithësi. Nga ana tjetër, filantropia ishte më pak e përfaqësuar nga mediat elektronike.

Për të parë se sa të dukshme ishin lajmet mbi filantropinë, për median e shkruar gjurmuam të dhënat se në cilën faqe të materialit të shkruar ishin vendosur raportet për dhurimin, ndërsa për mediat elektronike regjistruam kohën e transmetimit. Është konstatuar se asnjë lajm mbi filantropinë nuk ishte publikuar në pesë faqet e para. Në 34% të rasteve lajmet lidhur me filantropinë ishin publikuar në pesë faqet e dyta dhe 66% e tyre janë publikuar në faqet e tjera. Për sa i përket periudhës në të cilën lajmet mbi filantropinë ishin transmetuar përmes mediave elektronike (TV dhe radio), shumica e raportimeve janë transmetuar në periudhën më të ndjekur të ditës. Konkretisht, 82% e të gjitha raporteve të regjistruara të mediave mbi filantropinë u transmetuan në kohën kryesore (midis orës 19:00 dhe 22:00). Si rrjedhim, ndërsa filantropia është një temë më e zakonshme në median e shkruar kur media elektronike raporton për dhurimin, ato e theksojnë atë më shumë.

Kategoria	Numri i medias	Pjesëmarrja e medias	Numri i raporteve	Pjesëmarrja e raporteve
Media web	50	89.3%	534	91.7%
Media e shtypur	2	3.6%	37	6.4%
Media elektronike	4	7.1%	11	1.9%
GJITHSEJ	56	100.0%	582	100.0%

Numri dhe përmbajtja e publikimeve mediatike përfaqësojnë tregues më të rëndësishëm për të analizuar pikëpamjen e mediave për temën e filantropisë. Megjithatë, një numër më i lartë i publikimeve në media nuk do të thotë domosdoshmërisht një përfshirje më e mirë mediatike pasi raportet e mediave supozohet se pasqyrojnë vetëm situatën reale dhe kështu një numër më i lartë i raportimeve mund të shkaktohet thjesht nga një numër më i lartë donacionesh të bëra në një vit të caktuar. Prandaj, ky tregues duhet të vëzhgohet në raport me numrin total të rasteve të dhurimit⁸. Në vitin 2021 raporti ndërmjet numrit të raporteve të mediave dhe numrit të rasteve të dhurimit ishte 2.4. Me fjalë të tjera, 2.4 publikime mediatike raportuan për një rast dhurimi. Në krahasim me vitet e mëparshme, ky numër është brenda mesatares dhe më i lartë se në vitin e pandemisë. Një tregues tjetër që është i rëndësishëm për t'u marrë parasysh kur bëhet fjalë për cilësinë e të dhënave mediatike është pasqyrimi me vlerë i rasteve të dhurimit. Në këtë kuptim, nga të gjitha rastet e dhurimit, 48% kishin një vlerë të shoqëruar me to. Me fjalë të tjera, për 52% të rasteve të dhurimit në vitin 2021, nuk kishte të dhëna për shumën e dhuruar. Si përfundim, numri i raportimeve në media në vitin 2021 ka rënë, megjithatë, kur vendoset në raport me numrin total të rasteve të dhurimit - përfshirja mediatike është disi më e lartë se në vitin 2020. Raportimi më aktiv i medias për filantropinë ishte media online, ndërsa raportimet e medias së shkruar ishin më të shpeshta sa i përket numrit të mediave të shkruara në përgjithësi.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Numri i rasteve të dhurimit	468	512	600	344	229	554	243
Numri i raporteve të medias	716	1,400	1,844	2,203	767	1,189	582
Raporti ndërmjet raporteve të medias dhe rasteve të dhurimit	1.5	2.7	3.1	6.4	3.3	2.1	2.4
Përfshirja e rasteve të dhurimit të shoqëruara me vlerë	30.1%	38.7%	53.5%	51.7%	59.8%	37.7%	47.7%

⁸ Një rast i dhurimit mund të paraqitet nga disa raporte mediatike. Nëse raporti ndërmjet numrit të raporteve të medias dhe numrit të rasteve të dhurimit është më i lartë, kjo tregon që mesatarisht më shumë media raportuan për një rast të vetëm dhurimi, gjë që tregon se raportimi i medias ishte më gjithëpërfshirës.

Shtojcë

Metodologjia

Praktika kërkimore tregon se shkalla e zhvillimit të filantropisë në një shoqëri mund të matet në tre mënyra të ndryshme: 1) sondazhe publike; 2) hulumtimi i anketave të ekspertëve; 3) duke u mbështetur në të dhënat e regjistruara. Hulumtimi i anketave ofron një pasqyrë të pikëpamjeve të opinionit publik ose të publikut ekspert për një temë, në këtë rast filantropinë. Mirëpo, vlerësimi i shkallës së zhvillimit të filantropisë, përveç qëndrimeve, bazohet edhe në sjelljen e qytetarëve dhe personave juridikë, e cila nuk mund të përcaktohet me saktësi përmes sondazheve. Midis shumë kufizimeve të tjera metodologjike, vetëvlerësimi i të anketuarve është mangësia më e madhe e sondazheve të kryera globalisht nga *Fondacioni Charity Aid* dhe *Lilly Family Shkolla e Filantropisë*. Megjithatë, këto dy qendra kërkimore, të paktën kur bëhet fjalë për filantropinë kombëtare, mund të mbështeten në të dhënat e regjistruara të mbledhura dhe të publikuara nga shërbimi tatimor kombëtar. Fatkeqësisht, ky burim i të dhënave nuk është i disponueshëm në asnjë vend të Ballkanit Perëndimor, sepse shërbimet kombëtare tatimore nuk regjistrojnë të dhënat e donacioneve. Për këtë arsye, Catalyst Balkans zgjodhi mënyra alternative të mbledhjes së të dhënave, para së gjithash me përdorimin e medias, dhe më pas me burime të tjera të disponueshme, burime të drejtpërdrejta të të dhënave. Më saktësisht, të dhënat në këtë raport janë mbledhur përmes monitorimit të mediave në nivel lokal, rajonal dhe kombëtar dhe kanë përfshirë mediat elektronike, të shkruara dhe online në periudhën nga 1 janari deri më 31 dhjetor të vitit 2021.

Metodologjia e përcaktuar në këtë mënyrë tregon disa kufizime që duhen theksuar. Së pari, ekziston një hendek i caktuar midis situatës aktuale në terren dhe të dhënave të regjistruara që nuk mund të mohohet. Meqenëse metoda e mbledhjes së të dhënave është shumëfazore, është mjaft e sigurt që vlerat e regjistruara nënvlerësojnë shtrirjen dhe intensitetin aktual të aktiviteteve filantropike. Përveç faktit që mediat nuk raportojnë në mënyrë gjithëpërfshirëse për filantropinë, vetë metoda e media kliping nuk mund të jetë gjithëpërfshirëse, ndaj vlerësimi i gjendjes së filantropisë kufizohet nga të dhëna jo të plota. Duke qenë se këto janë të dhëna për mostra, jo të dhëna për popullsinë, dhe duke qenë se media raporton për aksione që janë të dukshme për to, është e sigurt që raportet e mediave mbivlerësojnë praninë e donatorëve të mëdhenj në krahasim me ata të vegjël, si dhe pjesën e parave në struktura të dhurimit të mallrave dhe shërbimeve. Në të njëjtën kohë, vlera e mallrave nuk mund të monetarizohet gjithmonë saktësisht, prandaj vlerësimet e Catalyst Balkans për vlerat e dhuruara janë të përafërta. Për më tepër, edhe nëse raportet e medias do të ishin gjithëpërfshirëse, nuk ka asnjë mënyrë metodologjike të përsosur për të kontrolluar besueshmërinë e të dhënave.

Megjithatë, edhe pse kufizimet e mëparshme nuk mund të tejkalohen derisa të ketë të dhëna të regjistruara zyrtarisht për shpeshtësinë dhe intensitetin e donacioneve, kontrolli i besueshmërisë së të dhënave arrihet deri diku përmes kryqëzimit të të dhënave (sepse më shpesh media të shumta raportojnë për të njëjtat aksione) dhe procesit të verifikimit përmes komunikimit të drejtpërdrejtë me donatorët, pranuesit e donacioneve.

Megjithatë, pavarësisht kufizimeve të mësipërme, mund të argumentohet me siguri se vlerat e regjistruara, edhe pse jo gjithëpërfshirëse, ofrojnë vlerësime të besueshme të dhurimit minimal. Pra, sa i përket numrit të aksioneve bamirëse, mund të thuhet me siguri se numri i donacioneve të paraqitura tregon një vlerësim minimal të situatës faktike sepse aksionet e paraqitura sigurisht kanë ndodhur, dhe se vlerat reale janë sigurisht më të larta. E njëjta gjë vlen edhe për treguesit e tjerë si shuma e dhuruar, struktura e donatorëve, pranuesit, përfituesit e donacioneve etj. Kështu, të dhënat e Catalyst mund të përdoren si tregues të nivelit minimal të zhvillimit të dhurimit për të mirën e përbashkët në një shtet të caktuar, i cili për rrjedhojë lejon monitorimin e vazhdueshëm të trendeve në vëllimin dhe intensitetin e dhurimit, si dhe trendet në sasi dhe cilësi të përfshirjes mediatike.

Fjalorth

Filantropia	Dhënia për të mirën shoqërore pa marrë kompensim, pra dhënia vullnetare e parave, mallrave, kohës ose shërbimeve, për të ndihmuar dikë ose për të përmirësuar gjendjen në shoqëri.
Dhurim	Lënda e dhurimit, dmth. para, mallra, kohë dhe/ose shërbime të ofruara vullnetarisht për ata që kanë nevojë, pa kompensim.
Rast dhurimi	Një ngjarje unike, pra një rast i mbledhjes së dhurimeve. Mund të përbëhet nga donacione të vetme ose të shumfishta (p.sh. një fushatë në të cilën qytetarët mbledhin donacione masive për trajtimin e dikujt). Rastet e dhurimit, edhe pse tregohen të përmbledhura, nuk janë të njëjtave përmasa, pra janë të pakrahasueshme me njëra-tjetrën.
Donator	Një person privat ose juridik që dhuron para, kohë, shërbime dhe/ose mallra. Për ta bërë më të lehtë ndjekjen e trendeve, donatorët ndahen në kategori.
Qytetarët (dhurimi i shumicës individuale)	Kategori e donatorit - një numër i madh i qytetarëve të cilët për këtë arsye nuk mund të identifikohen me emër.
Spektori i korporatave	Kategori e donatorit - kompani (më shumë se 50 të punësuar), fondacione të korporatave dhe ndërmarrje të vogla dhe të mesme (më pak se 50 të punësuar).
Individët	Kategori e donatorit - qytetarë të identifikueshëm.
Donatorë të përzier	Kategori e donatorit – rastet në të cilat një rast dhurimi përfshin disa kategori donatorësh.
Pranuesit	Personat privatë dhe/ose juridikë që pranojnë donacione direkt nga donatorët. Llojet e përfituesve janë organizatat jofitimprurëse, individët dhe familjet, institucionet publike, autoritetet lokale dhe kombëtare. Si pranues, individët dhe familjet janë kryesisht përfitues të donacioneve, ndërsa llojet e tjera të përfituesve janë shpesh një kanal për ofrimin e ndihmës për përfituesit përfundimtar.
Përfituesit përfundimtarë	Grupet e synuara për përfitimin e të cilëve destinohen donacionet. Për shembull, nëse një shkollë e caktuar është pranuesi i një donacioni, përdoruesit përfundimtarë janë nxënësit e asaj shkolle.
Përfituesit e shërbimeve të komunitetit lokal	Grupet e synuara që përfitojnë nga përdorimi i atyre shërbimeve për të cilat komuniteti lokal ka pranuar një donacion.
Efekt i synuar i dhurimit	Lloji i efektit që synohet të arrijë donacioni. Donacionet afatshkurtra janë të mirat e konsumit, materialet, furnizimet dhe të ngjashme, ndërsa donacionet afatgjata përfshijnë investime kapitale, pajisje, bursa, etj.
Mënyrat e dhurimit	Si u realizua një rast dhurimi. Në këtë kuptim, ne i ndajmë donacionet si donacione të drejtpërdrejta, fushata, ngjarje dhe konkurse.

Donacion i drejtpërdrejtë	Një rast dhurimi në të cilin një donator i njohur zgjedh pranuesin (institucionin përfitues) dhe dhuron drejtpërdrejt pa ndërmjetës; donacioni mund të jetë ose jo pjesë e ndonjë fushate më të gjerë.
Fushatë	Thirrje e publikuar gjerësisht për donacione për një qëllim të caktuar. Është e vazhdueshme, zhvillohet për një periudhë më të gjatë kohore dhe mund të përbëhet nga ngjarje të shumta. Fushatat mund të jenë lokale, rajonale ose kombëtare.
Ngjarje	Një ngjarje e organizuar me qëllim të mbledhjes së fondeve për një ose të më shumë qëllimeve. Mund të jetë një ngjarje e pavarur ose e organizuar si pjesë e një fushate.
Konkurs	Një thirrje e shpallur publikisht për propozime/aplikime për grante/donacione. Shpallet nga donatori dhe zakonisht ka kritere të zhvilluara mirë për përzgjedhje.

Trendet e dhurimit

Shpërndarja gjeografike e dhurimit (pjesëmarrja në rastet e dhurimit)

	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021
Prishtinë	29	~	38	↗	55	~	30	↘	15	~	36	~	15
Ferizaj	31	~	33	~	30	↘	7	~	2	↗	13	~	8
Gjilan	26	~	23	~	36	~	16	~	8	↗	41	~	12
Gjakovë	16	~	17	~	25	↗	22	↗	30	↘	28	↗	26 ⁹
Mitrovicë	32	~	30	~	27	~	17	~	14	~	32	~	12
Prizren	7	↗	18	↘	15	↗	13 ¹⁰	~	8	~	22	~	7
Pejë	8	↗	21	~	11	~	8	~	5	~	11	~	2

Shpërndarja mujore e dhurimit (pjesëmarrja në rastet e dhurimit)

	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021
Janar	5%	~	7%	~	6%	~	6%	~	8%	↘	3%	↗	9%
Shkurt	5%	~	2%	↗	5%	~	8%	~	11%	↘	1%	↗	7%
Mars	5%	~	7%	~	7%	↗	11%	↘	6%	↗	11%	↘	6%
Prill	10%	↘	6%	↗	19%	↘	7%	~	4%	↗	28%	↘	12%
Maj	8%	~	9%	~	8%	~	8%	↗	15%	~	15%	~	13%
Qershor	8%	~	9%	~	12%	~	11%	↘	5%	~	7%	~	6%
Korrik	11%	↘	6%	~	5%	~	8%	~	7%	~	5%	↗	11%
Gusht	8%	~	6%	~	5%	↗	15%	~	12%	↘	4%	~	3%
Shtator	10%	↘	7%	~	6%	~	4%	↗	12%	↘	6%	~	8%
Tetor	13%	~	10%	↘	6%	~	4%	~	6%	~	5%	~	4%
Nëntor	8%	~	9%	↘	6%	~	6%	~	3%	~	5%	~	7%
Dhjetor	9%	↗	22%	↘	15%	~	12%	~	11%	~	10%	↗	16%

⁹ Në vlera absolute ka një rënie të rasteve të dhurimit në rajonin e Gjakovës ndërmjet viteve 2020 dhe 2021. Megjithatë, në raport me numrin e përgjithshëm të rasteve në çdo vit, 26 raste dhurimi janë në fakt më shumë se 28.

¹⁰ Po aty.

Temat për dhurim		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021						
		Pjesëmarrja në rastet e dhurimit												
Mbështetja e grupeve të marginalizuara	Lehtësimi i varfërisë	51%	↘	37%	↗	47%	↘	26%	↔	28%	↘	9%	↔	13%
	Shëndetësia	15%	↔	16%	↔	14%	↗	26%	↔	20%	↘	8%	↗	13%
	Arsimi	7%	↔	10%	↔	10%	↗	22%	↗	31%	↘	12%	↗	25%
	Mbështetja e grupeve të marginalizuara	16%	↔	20%	↘	13%	↔	15%	↔	14%	↔	10%	↗	16%
	Të tjera	11%	↗	17%	↔	16%	↘	11%	↔	7%	↗	61%	↘	33%
		Pjesëmarrja në shumën e dhuruar												
Mbështetja e grupeve të marginalizuara	Lehtësimi i varfërisë	37%	↘	14%	↗	22%	↔	23%	↔	21%	↘	10%	↔	6%
	Shëndetësia	18%	↗	53%	↘	33%	↔	42%	↔	34%	↘	24%	↔	17%
	Arsimi	6%	↔	7%	↔	10%	↔	16%	↘	1%	↗	17%	↘	1%
	Mbështetja e grupeve të marginalizuara	18%	↘	9%	↔	11%	↔	12%	↗	38%	↘	15%	↘	2%
	Të tjera	21%	↔	17%	↔	24%	↘	7%	↔	6%	↗	34%	↗	74%
Struktura e donatorëve		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021						
		Pjesëmarrja në rastet e dhurimit												
Sektori i korporatave	Qytetarët	49%	↔	45%	↘	34%	↔	31%	↔	29%	↘	18%	↗	26%
	Sektori i korporatave	11%	↗	16%	↔	13%	↗	18%	↔	12%	↗	28%	↘	14%
	Individët	22%	↗	28%	↗	38%	↔	33%	↗	45%	↘	37%	↗	48%
	Të tjerë	18%	↘	11%	↗	15%	↔	18%	↔	14%	↔	17%	↘	12%
		Pjesëmarrja në shumën e dhuruar												
Sektori i korporatave	Qytetarët	38%	↔	35%	↔	36%	↗	50%	↔	41%	↔	45%	↘	24%
	Sektori i korporatave	31%	↘	11%	↗	24%	↘	9%	↔	8%	↗	19%	↗	70%
	Individët	15%	↔	22%	↘	8%	↔	6%	↗	17%	↘	7%	↔	3%
	Të tjerë	16%	↗	31%	↔	32%	↔	35%	↔	34%	↔	29%	↘	3%

Dhurimi nga diaspora	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pjesëmarrja në rastet e dhurimit	38% ↘	26% ↗	45% ↘	36% ↗	49% ↘	31% ↔	28%
Pjesëmarrja në shumën e dhuruar	23% ↔	17% ↔	24% ↔	25% ↗	43% ↗	55% ↘	12%
Struktura e pranuesve	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pjesëmarrja në rastet e dhurimit							
Individët / Familjet	72% ↔	68% ↔	63% ↔	58% ↗	69% ↘	43% ↗	54%
Organizatrat jofitimprurëse	12% ↔	12% ↗	23% ↔	20% ↔	18% ↔	13% ↗	25%
Institucionet	11% ↗	18% ↘	12% ↗	17% ↔	13% ↔	16% ↔	14%
Qeverisjet lokale/qendrore	1% ↔	1% ↔	1% ↗	3% ↘	0% ↗	27% ↘	6%
Të tjerë	4% ↘	1% ↔	1% ↔	2% ↘	0% ↔	1% ↔	1%
Pjesëmarrja në shumën e dhuruar							
Individët / Familjet	62% ↔	58% ↔	53% ↔	52% ↘	27% ↗	37% ↘	15%
Organizatrat jofitimprurëse	24% ↘	13% ↔	12% ↔	16% ↗	41% ↘	24% ↗	79%
Institucionet	11% ↗	22% ↔	16% ↔	14% ↗	26% ↘	19% ↘	2%
Qeverisjet lokale/qendrore	1% ↔	2% ↗	19% ↘	6% ↔	6% ↗	19% ↘	3%
Të tjerë	2% ↔	5% ↘	0% ↗	12% ↘	0% ↔	1% ↔	2%

Kategoria e përfituesve përfundimtarë	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021
Pjesëmarrja në rastet e dhurimit													
Njerëzit me aftësi të kufizuara	7%	↗	7%	↗	5%	↗	8%	↗	6%	↗	4%	↗	10%
Njerëzit me probleme shëndetësore	9%	↗	13%	↘	9%	↗	20%	↘	12%	↗	10%	↗	9%
Njerëzit në nevojë ekonomike	55%	↘	42%	↗	56%	↘	31%	↗	29%	↗	42%	↘	26%
Përfituesit e shërbimeve të komunitetit lokal	13%	↗	15%	↗	14%	↗	24%	↗	36%	↗	30%	↗	36%
Të tjerë	16%	↗	23%	↘	16%	↗	17%	↗	17%	↗	14%	↗	19%
Pjesëmarrja në shumën e dhuruar													
Njerëzit me aftësi të kufizuara	16%	↗	9%	↘	1%	↗	10%	↗	10%	↗	8%	↗	66%
Njerëzit me probleme shëndetësore	6%	↗	25%	↘	17%	↗	35%	↘	14%	↗	23%	↘	15%
Njerëzit në nevojë ekonomike	37%	↘	15%	↗	24%	↗	28%	↗	22%	↗	29%	↘	10%
Përfituesit e shërbimeve të komunitetit lokal	25%	↘	10%	↗	14%	↗	9%	↗	18%	↘	6%	↘	1%
Të tjerë	16%	↗	41%	↗	44%	↗	18%	↗	36%	↗	34%	↘	8%
Mënyrat e dhurimit													
Pjesëmarrja në rastet e dhurimit													
Dhurime të drejtpërdrejta	42%	↗	50%	↗	53%	↘	35%	↗	41%	↘	28%	↗	57%
Fushata/thirrje	48%	↗	47%	↘	38%	↗	47%	↗	52%	↗	71%	↘	34%
Ngjarje	10%	↘	3%	↗	9%	↗	14%	↘	7%	↘	1%	↗	8%
Konkurse	0%	↗	0%	↗	0%	↗	4%	↘	0%	↗	0%	↗	1%
Pjesëmarrja në shumën e dhuruar													
Dhurime të drejtpërdrejta	38%	↗	42%	↗	40%	↘	8%	↗	10%	↗	11%	↗	72%
Fushata/thirrje	58%	↗	51%	↗	56%	↗	58%	↗	73%	↗	88%	↘	26%
Ngjarje	4%	↗	7%	↗	4%	↗	26%	↗	17%	↘	1%	↗	2%
Konkurse	0%	↗	0%	↗	0%	↗	8%	↘	0%	↗	0%	↗	0%

Efekti i synuar i dhurimit	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021
Pjesëmarrja në rastet e dhurimit													
Mbështetje e njëhershme	74%	~	74%	~	73%	↓	56%	~	55%	↗	70%	↓	57%
Mbështetje afatgjate	18%	~	18%	~	19%	↗	36%	↗	44%	↓	28%	↗	38%
Të panjohura	8%	~	8%	~	8%	~	8%	↓	1%	~	2%	~	5%
Pjesëmarrja në shumën e dhuruar													
Mbështetje e njëhershme	60%	~	69%	~	53%	~	55%	~	46%	~	44%	↓	28%
Mbështetje afatgjate	23%	~	24%	~	23%	~	32%	↗	53%	~	53%	↗	72%
Të panjohura	17%	↓	7%	↗	24%	↓	13%	↓	1%	~	3%	↓	0%

Hulumtimi Kosova dhuron 2021: Raport mbi gjendjen e filantropisë dhe ky publikim janë dizajnuar nga Fondacioni Catalyst (Catalyst Balkans) me mbështetjen bujare të Fondacionit C. S. Mott dhe Fondit Rockefeller Brothers. Pikëpamjet e shprehura në këtë publikim nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e Fondacionit C. S. Mott, Fondit Rockefeller Brothers, ose partnerëve të tyre.

Në kujtim të të dashurës Aleksanda Vesiq

Përkthyer nga
Adelina Ajdari Abdiu

Autor
Maja Gligoriq
Adelina Ajdari Abdiu

Mbledhja e të dhënave
Adelina Ajdari Abdiu

Dizajni
Dragana Pavloviq

Redaktor
Vuk Vukoviq

Cilësia e të dhënave
Jelena Bekçiç